

TDK ÉRTÉKELŐ LAP

A hallgató neve, szakja, évfolyama: Polyákné Ruzsás Judit

A TDK dolgozat címe: Európa gondolkodása és az egyház kihívása posztmodern korban

Témavezető neve, beosztása: Prancz Zoltán, főiskolai docens

Belső opponens neve, beosztása: Takács Szabolcs,

A DOLGOZAT ÉRTÉKELÉSÉNEK KRITÉRIUMAI	Adható pontszám	Elért pontszám
1. A vizsgált probléma/téma fontossága	0–5	5
2. A hivatkozások pontossága	0–5	3
3. Az irodalom, forrásanyag feldolgozottsága	0–5	3
4. A vizsgálati módszer helyessége	0–5	2
5. A dolgozat felépítése, a szerző érvelése, gondolatmenete	0–5	2
6. Önálló gondolatok és azok megalapozottsága	0–5	2
7. Az elért eredmények, a felvetett problémák újszerűsége	0–5	2
8. A dolgozat kivitelezése, stílusa, külalakja	0–5	4
Összpontszám:	Σ 40	22

A DOLGOZAT BEMUTATÁSÁNAK ÉRTÉKELÉSE	Adható pontszám	Elért pontszám
1. Az előadó tárgyi tudása, felkészültsége	0–10	
2. Előadásmód	0–10	
3. A hozzászólásokra adott válaszok	0–10	
Összpontszám:	Σ 30	

Egyesített összpontszám:	Σ 70	
---------------------------------	-------------	--

A dolgozat írásbeli értékelése

A témaválasztás – úgy vélem – az egyik, ha nem a legégetőbb kérdéskört veti fel a bibliai értelemben mondott keresztény misszió vonatkozásában. Ma egy evangelizálni kívánó kereszténynek elengedhetetlen, hogy tájékozódjon a posztmodernitást mint azt a szellemi légkört illetően, amely a megszólítani kívánt emberek sokaságát körülveszi. Sőt, e tájékozódás önmaga jobb megértése szempontjából is tanácsos, aki szintén a posztmodernitás erőterében él, és – tetszik, nem tetszik – nem tudja kivonni magát annak hatása alól.

A dolgozat megírására a fent említett evangéliumi szándék készítette a hallgatót, ami önmagában tiszteletre méltó. Ugyancsak elismerést érdemel, hogy mondanivalója kidolgozásába szemmel láthatóan nagy munkát fektetett, és egyes részleteket tekintve – például a kapcsolódó egyháztörténeti adalékoknál vagy a posztmodernitás némely sajátosságának érintésekor – érdemi megállapításokra jutott.

Gyökeres probléma azonban, hogy a dolgozat alapkonceptiója nem letisztult. Konzulensként, mint aki belelát a dolgozat alakulásának folyamatába, írom a következőket: A hallgató arról az eszmei talajról indult, amelyet legkönnyebben talán az ún. keresztény jobboldali vallási-politikai jelszavak említésével lehet beazonosítani. Ezek lényege sarkosan szólva az, hogy Európának a jelenlegi átkos posztmodern állapotából vissza kell térnie a keresztény gyökereihez, mert *amikor Európa keresztény volt, akkor minden sokkal jobb volt.* A konzultációs során bőven szó esett az ezzel és a mögötte álló eszmeiséggel kapcsolatos legfőbb problémákról. Röviden felsorolva ezeket:

- Európa bibliai értelemben sohasem volt keresztény/krisztusi (ha egyáltalán értelmezhető a bibliai kereszténységfogalom felől a „keresztény Európa” kifejezés), Európa története – leszámítva néhány jeles epizódot – inkább elrettentő, mintsem pozitív hivatkozási alap a kereszténység bibliai eszméje oldaláról,
- a bibliai kereszténység célja nem a társadalom (vagy értsük itt akár Európát) „evilági” megjobbítása, hanem az egyes ember megváltása: erkölcsi újjászületésre és örök életre vezetése (még ha ebből a törekvésből a társadalom is profitál),
- a kereszténnyé válás a Biblia szerint mindig személyes belátáson és döntésen (megtérésen) alapul, nem tehető „össznépi” programmá, pláne nem az egyház és az állam összefonódása révén előálló törvényi intézkedésekre (azaz különböző fokú kényszerítésre) alapítva,
- a posztmodernitás nem valamiféle véletlen baleset, ami érthetetlen módon (rosszabb esetben valamiféle összeesküvés eredményeként) egyszer csak „itt termett a nyakunkon”, hanem a történelmi múlt törvényszerű folyománya, ilyen módon jelentős részben éppen annak a torz, hatalmi kereszténységnek a következménye, amihez mai szószólói szerint vissza kellene térni.

A hallgató a vele folytatott konzultáció során elfogadta, hogy a fent kritizált elképzelések – köztük mindenekelőtt a kereszténység vázolt felfogása – a Biblia fényében tarthatatlan, sőt, bizonyos szempontból egyenesen értelmezhetetlen, így a dolgozatán koncepcionális változást szükséges végigvezetni. A leadási határidő közelsége azonban ezt a mélyreható újragondolást már nem tette lehetővé, csupán felszíni javítások elvégzésére adott módot.

Mindennek eredménye lett tehát az, hogy a dolgozat koncepciója homályos – főként azok számára hathat így, akik nem ismerik a konzultációs előtörténetét –, emellett nem azonosítható világos problémafeltárást és biblikus megoldást lefektető, összefogott és következetes gondolatmenet. Olyan alapvető kérdések maradnak nyitva, mint például mit értsünk pontosan kereszténységen és egyházon, mit takar és hogyan alakult ki a posztmodernitás, mi a baj a posztmodernitással, milyen kihívást állít ez az egyház vagy a kereszténység elé, mi lehet a keresztény megoldás erre a helyzetre, illetve az milyen eszközökkel munkálható, és egyáltalán, ki a fő megszólítottja a dolgozatnak: a posztmodern ateista, vagy inkább a posztmodernitás vonzásában élő keresztény.

Összefoglalásként szeretném újra hangsúlyozni, hogy a választott téma a lehető legidősebb, a hallgató motivációja és hozzáállása pedig dicséretes. Javasolom, hogy a

hallgató a kérdéskör mélyebb feltárása és megértése által tegye igazán célirányossá és hatékonyá ezt a tettekészséget és segíteni vágyást, hogy valóban a krisztusi megoldást közvetítse. Kutassa tovább a témáját (ehhez maga a főiskola is több szintű segítséget és visszajelzési lehetőséget kínál, pl. egy következő TDK, a Sola Scriptura szakfolyóiratban való publikálás, szakdolgozati témaként történő kidolgozás). Fejlessze olyan szintre eszmetörténeti és bibliai felkészültségét, emellett a posztmodern életérzésre irányuló empatikus készségét, amelyet a posztmodern kor hatékony megközelítése, avagy a posztmodernitás emberének megszólítása kíván (pl. egy minden világmagyarázattal tudatosan vagy öntudatlanul leszámoló embert bizonyosan nem lehet a politikai-egyházi közbeszédben hallható vallási közterek visszhangzásával Jézus valóságos követésére készíteni, főleg, ha ez még egyfajta magabiztos, világnézeti felsőbbrendűséget sugárzó hangütéssel is történik).

Mindezekon túlmenően a hallgató – és a téma jelentőségét átérző összes keresztény – figyelmébe szeretnék ajánlani még egy szempontot: A posztmodernitás jelentette kihívás bizonyos előnyöket is rejt a biblikus keresztény misszió szemszögéből. Noha kétségkívül nehéz helyzetet teremt az eszmék/világmagyarázatok – Lyotard kifejezésével: a nagy narratívák – kiábrándult elvetésével, másfelől azonban, éppen ezáltal olyan *tabula rasa* történik, ami egyszermind helyzetbe hozza a biblikus kereszténységet a nemrég még egyeduralkodó narratívákkal szemben, gondoljunk például a természettudományos, minden transzcendenciát tagadó világmagyarázatra.

A nagy kérdés persze mindenképpen az, hogy képes-e a Bibliát ismerő és mértékül választó kereszténység mélységében megérteni a fennálló történelmi szituációt, és képes-e ahhoz szabott, a posztmodern *eszmétlenséget* meghaladó, soha nem hallott üzenetet megszólaltatni a Szentírásból, vagy hangja beleolvad a *keresztény Európa* restaurációjának szólamaiba.

Paks, 2016. október 13.

Dr. Prancz Zoltán (sk.)